

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0221U101419

Державний реєстраційний номер: 0119U000225

Відкрита

Дата реєстрації: 21-01-2021

1. Етапи виконання

Номер етапу: 2

Назва етапу: Дослідження впливу пропаганди на суспільну свідомість Півдня та Сходу України протягом радянського періоду та посткомуністичного транзиту. Аналіз векторів впливу на суспільну свідомість регіону протягом 1930-х - 1991 рр. Розкриття рівня сприйняття тоталітарної пропаганди населення Півдня та Сходу України. Виявлення нових центрів впливу на масові уявлення після проголошення незалежності. Формування матриці трансформації суспільної свідомості протягом 1990-2000-х рр. Проведення другого етапу усної історичної опитування очевидців війни на Сході України.

Початок етапу: 01-2020

Закінчення етапу: 12-2020

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Запорізький національний університет

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02125243

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Телефон: 380612287508

E-mail: znu@znu.edu.ua

WWW: <https://www.znu.edu.ua/>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Запорізький національний університет

Код ЄДРПОУ/ІПН: 01125243

Адреса: 69600, Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 0612 287 500

WWW: www.znu.edu.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201040

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 487.98 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Пропаганда та суспільна свідомість на Півдні та Сході України (1930-і рр. - початок XXI ст.).

Назва роботи (англ)

Propaganda and Public Consciousness in the South and East of Ukraine (1930s - early XXI century).

Реферат (укр)

Об'єкт дослідження – суспільна свідомість як сукупність поглядів, уявлень, настроїв, традицій жителів Півдня та Сходу України, яка відображає життя регіону загалом або його окремі сторони. Мета роботи – створення цілісної концепції трансформації суспільної свідомості населення Півдня та Сходу України від завершення переходу до індустріального суспільства в 30-і рр. XX століття до сучасної російсько-української війни. Методи дослідження – «тотальна історія» (глибока інтеграція історичного інструментарію з напрацюваннями психології, соціальної філософії, політології, культурних студій); порівняльно-історичний, ретроспективний, діахронний та синхронний методи, інструментарій усної історії, а також сучасні дослідницьких методики у царині дослідження суспільної свідомості: історичної антропології, теорії життєвих світів, семіотики. Проведено аналіз трансформації суспільної свідомості мешканців України (1930-х – 1991 рр.), які підпадали під вплив агресивної радянської пропаганди. Показано роль засобів масової інформації, як інструменту маніпуляції суспільною свідомістю населення УРСР та оцінено її ефективність у мобілізаційних акціях пропагандистського характеру. На підставі аналізу есеї «Ментальність орди» Євгена Гуцало показано, як тема національної свідомості віддзеркалюється у мас-медійній публіцистиці автора. З'ясовані особливості використання та інтерпретації автором концептів «нація», «ментальність», «культура». Показано особливості трансформації суспільної свідомості УРСР та СРСР під тиском тоталітарної системи: релігійний, культурний та суспільний аспекти. Зокрема, з'ясовані особливості екзистенційного вибору духовенства та вірян України під час «упокорення голодом» (1932–1933 рр.). Враховуючи те, що одним із найефективніших засобів пропаганди, яким послуговувалось партійно-радянське керівництво СРСР є кіно. Нами було досліджене питання існування Всеукраїнського фотокіноуправління, одного із важливих елементів української автономії в кіноіндустрії та наявності

Реферат (англ)

The object of the research is a social consciousness as a set of beliefs, ideas, attitudes, traditions of the inhabitants of the Southern and Eastern Ukraine which reflects the life of the region as a whole or its separate parts. The purpose of the research is to create a cohesive conception of the transformation of the social consciousness of the Southern and Eastern Ukrainian population during the period of the transition completion to industrial society in the 1930s up to the modern Russian-Ukrainian war. The methods of the research are "total history" (deep integration of historical analytical tools with practices in psychological, social philosophy, political science and cultural studies); comparative-historical, retrospective, diachronic and synchronous methods, oral history tools, as well as contemporary research technics in the social consciousness studies – historical anthropology, lifeworld theory, semiotics. The transformation of the social consciousness of the inhabitants of Ukraine (the 1930s till 1991) who were under the influence of aggressive Soviet propaganda is analyzed. The role of the mass media as a tool for manipulating the social consciousness of the population of the UkrSSR is described and its effectiveness in propagandistic mobilization campaigns is assessed. Based on the analysis of the essay "Mindset of a Horde" by Yevhen Hutsalo it is shown how the theme of national consciousness effects on author's mass media opinion journalism. The specifics of the author's use and interpretation of the concepts of "nation", "mentality", "culture" is outlined. The specific aspects of social consciousness transformation, including religious, cultural, and social, in the UkrSSR and USSR under the totalitarian system pressure are described. In particular, the features of the existential choice of the clergy and religious people of Ukraine during the "pacification by hunger" (1932-1933) are clarified. Taking into account the fact that one of the most e

Індекс УДК: 930:001.92; 930.001.8, 316.65, 32.019.15:316.64(477.6/7)(091) "193/20"

Коди тематичних рубрик НТІ: 03.01.39, 04.51.43

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Пропаганда та суспільна свідомість на Півдні та Сході України (1930-і рр. – початок XXI ст.)

Назва продукції (англ): Propaganda and Public Consciousness in the South and East of Ukraine (1930s - early XXI century)

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Науково-дослідні дослідження та розробки; державне управління й оборона; освіта

Опис продукції (укр): Проведено аналіз трансформації суспільної свідомості мешканців України (1930-х – 1991 рр.), які підпадали під вплив агресивної радянської пропаганди. Показано роль засобів масової інформації, як інструменту маніпуляції суспільною свідомістю населення УРСР та оцінено її ефективність у мобілізаційних акціях пропагандистського характеру. Проаналізовані есеї «Ментальність орди» Євгена Гуцало показано, як тема національної свідомості віддзеркалюється у мас-медійній публіцистиці автора. З'ясовані особливості використання та інтерпретації автором концептів «нація», «ментальність», «культура». Розкриті особливості трансформації суспільної свідомості УРСР та СРСР (1920-х – 1930-х рр.) під тиском тоталітарної системи: релігійний, культурний та суспільний аспект.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: 01.202012.2020

Виробник продукції: Запорізький національний університет

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

НТП 2

Назва продукції (укр): Пропаганда та суспільна свідомість на Півдні та Сході України (1930-і рр. – початок XXI ст.)

Назва продукції (англ): Propaganda and Public Consciousness in the South and East of Ukraine (1930s - early XXI century)

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Наукові дослідження та розробки; державне управління й оборона; освіта.

Опис продукції (укр): Проведено аналіз трансформації суспільної свідомості мешканців України (1930-х – 1991 рр.), які підпадали під вплив агресивної радянської пропаганди. Показано роль засобів масової інформації, як інструменту маніпуляції суспільною свідомістю населення УРСР та оцінено її ефективність у мобілізаційних акціях пропагандистського характеру. Проаналізовані есеї «Ментальність орди» Євгена Гуцало показано, як тема національної свідомості віддзеркалюється у мас-медійній публіцистиці автора. З'ясовані особливості використання та інтерпретації автором концептів «нація», «ментальність», «культура». Розкриті особливості трансформації суспільної свідомості УРСР та СРСР (1920-х – 1930-х рр.) під тиском тоталітарної системи: релігійний, культурний та суспільний аспект.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: 01.202012.2020

Виробник продукції: Запорізький національний університет

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

1. Усна історія російсько-української війни (2014–2020 роки) / за ред. В. В. Мороко. Київ : К.І.С., 2020. Вип. 6. 432 с., іл. (член редколегії – Штейнле О. Ф).
2. Буренков В. М. Дніпропетровський клан серед політичних еліт УРСР та СРСР (кінець 1920-х – початок 1990-х рр.): монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 290 с.
3. Сіріньок-Долгарьова К. Г., Стеценко Л. Г. Національна самосвідомість у мас-медійній публіцистиці кінця ХХ ст.: концептуальний аналіз циклу статей Є. Гуцала «Ментальність орди». Українське суспільство і проблеми медіасфери: вибрані аспекти : монографія / за загал. ред. В. В. Костюка, Ю. В. Любченко; відп. ред. О. В. Усманова. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. С. 77-107.
4. Hruzova T. Economic Pressure on the Church in Ukraine During the Holodomor (1932–1933). *Krakowskie Studia Małopolskie*. 2020. № 1 (25). С. 117-135. (CEJSH, POL-index).
5. Грузова Т. С. «Контрреволюціонери в рясі»: як знищували духовенство в радянській Україні (1932–1933 рр.). «Історичні і політологічні дослідження» (видання Донецького національного університету імені Василя Стуса). 2020. № 1 (66). С. 68-85. (Google Scholar).
6. Грузова Т. С. Релігійне життя віруючих УСРР в умовах упокорення голодом (1932–1933 рр.) *Zaporizhzhia Historical Review*. (Index Copernicus) (прийнято до друку).
7. Костюк Д. В. Культурне життя Запорізької області в місцевих ЗМІ у період пізнього сталінізму. *Zaporizhzhia Historical Review*. (Index Copernicus) (прийнято до друку).
8. Костюк Д. В. Роль засобів масової інформації в економічному розвитку Запорізької області в період 1943 – 1953 років. *Zaporizhzhia Historical Review*. (Index Copernicus) (прийнято до друку).
9. Михайлов В. В. Антиядерний рух в Україні в період радянської перебудови (кінець 1980-х – 1991 рр.). *Zaporizhzhia Historical Review*. 2020. Том 2. № 54. (Index Copernicus) (прийнято до друку).
10. Сахно О. В. Українська автономія в кіно міжвоєнного періоду: спроба регламентації в СРСР. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2020. Том 2 № 54. (Index Copernicus) (прийнято до друку).
11. Буренков В.М. Представники дніпропетровського клану у боротьбі за збереження своєї політичної монополії (середина 1980-х – початок 1990-х рр.). *Zaporizhzhia Historical Review*. № 56. (Index Copernicus) (прийнято до друку).
12. Грузова Т. Економічний тиск на духовенство УСРР у роки «упокорення голодом» (1932-1933 рр.). «Історія України в регіональному та глобальному вимірах» Маріуполь: ДонДУУ, 2020. С. 100-104.
13. Грузова Т.С. «Листи допомоги» як привід репресій радянської влади проти католицьких священників (1932–1933 рр.). Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука-2020» : у 5 т. Запоріжжя: Запоріжжя : ЗНУ, 2020. Т. 1. С. 217-220.
14. Грузова Т.С. Церква Півдня України в умовах Голодомору 1932-1933 рр. Історія релігій в Україні: актуальні питання. 2020. № 30. С. 60-63
15. Костюк Д. Антирелігійна пропаганда періоду пізнього сталінізму (на матеріалах Запорізької області). Історія релігій в Україні: актуальні питання / за заг. ред. О. Киричук, І. Орлевич, М. Омельчук; Львівський музей історії релігії; Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди; Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів: «Логос», 2020. Вип. 30. С. 80–84.

16. Костюк Д. Відображення політичних подій у засобах масової інформації в повоєнний період (1945 – 1953 рр.): на матеріалах Запорізької області УРСР. Історія України в регіональному та глобальному вимірах: матеріали II всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 20 лютого 2020 р. Маріуполь, 2020. С. 165–168.
17. Михайлов В.В. Відродження історичної пам'яті в діяльності Херсонського товариства «Меморіал» в період перебудови. The 10th International scientific and practical conference «Topical issues of the development of modern science» (June 4-6, 2020) Publishing House «ACCENT», Sofia, Bulgaria. 2020. P. 558-561.
18. Сірінюк-Долгарьова К.Г., Стеценко Л.Г. Концепт «нація» у книзі Є. Гуцала «Ментальність орди». Українська література в просторі культури і цивілізації : збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених / відповід. ред. Н.В. Горбач; ред.-упоряд. В.М. Ніколаєнко; техн. ред. І.М. Бакаленко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. С. 93–95.
19. Стеценко Л.Г., Сірінюк-Долгарьова К.Г. «Ментальність орди» як зразок націєтворчої публіцистики кінця ХХ століття. Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 9–10 квітня 2020 р.) / редкол.: В.Л. Погребна, В. М. Попович, Н. В. Островська, Т. О. Серга та ін. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 323-329.
20. Турчина Л.В., Сахно О.В. ТанDEM визначних українських митців доби Розстріляного Відродження: Микола Хвильовий та Олександр Довженко. Тиждень науки-2020. Гуманітарний факультет. м. Запоріжжя, 13–17 квітня 2020 р. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка». 2020. С. 121-123.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 128

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Буренков Віктор Миколайович (молодший науковий співробітник)

Буренков Виктор Миколайович (молодший науковий співробітник)

Сірінюк-Долгарьова Катерина Григорівна (к. соц.ком.)

Сірінюк-Долгарьова Катерина Григорівна (к.соц.комунік., доц.)

Керівник організації:

Фролов Микола Олександрович (д. і. н., професор)

Керівники роботи:

Штейнле Олексій Федорович (к. і. н., доц.)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.